

Afdoend onderzoek

Huismus: Patrijsstraat te Wieringerwef

30 juli 2018

Samenvatting

Voor de planlocatie Wieringerwerf, Patrijsstraat, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Binnen de planlocatie staan woningen en bijgebouwen, het betreft de gehele straat. Onderzocht is of er effecten zijn te verwachten op de huismus.

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie geen nesten van de huismus in de gebouwen of bijgebouwen aanwezig zijn. Wel is er een broedpaar in een heg en in een boom.

Als de boom c.q. de heg niet gespaard kan worden wordt geadviseerd om in de woningen nest-plekken voor huismussen te integreren. Voor de huismus is het van belang dat er wintergroene planten aanwezig zijn. De boom en de heg moeten dan buiten de broedtijd verwijderd worden en nadat de nieuwbouw gereed is.

De werkzaamheden en de veranderde omgeving zullen geen significant effect veroorzaken op de beschermde natuurgebieden.

Noodzakelijke ontheffing

Voor de ruimtelijke plannen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk als de boom gekapt wordt of de heg wordt verwijderd.

Inhoud

2 - Inleiding

3 - Beschrijving gebied

4 - Beschrijving werkwijze

8 - Waarnemingen

11- Analyse

13- Maartegelen

14- Advies & Bronnen

Colofon

Opdrachtgever	Wooncompagnie
Projectnummer	18.077
Datum	30 juli 2018
Auteur	N. Hemmers
Gecontroleerd	P. Van der Linden
Status	definitief

*Els & Linde B.V.
Spechtstraat 59
1223 NX Hilversum
mob 06 - 27564247
e-mail vanderlinden@elsenlinde.nl*

Inleiding

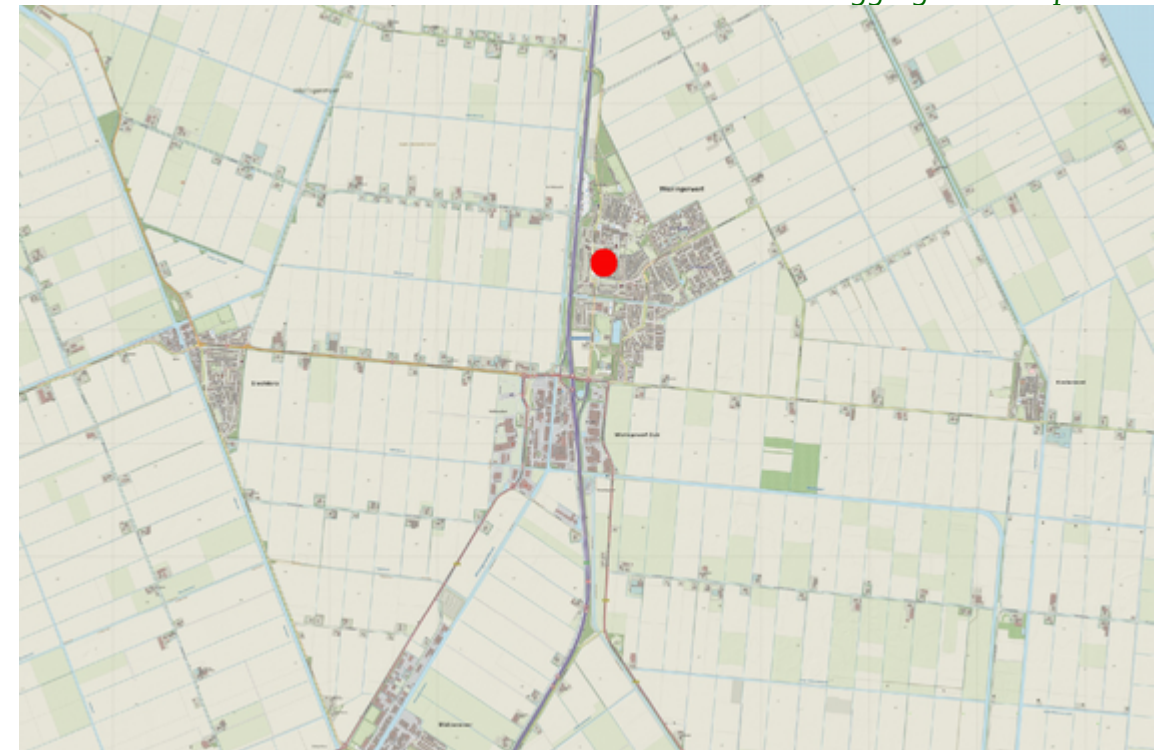
Voor de planlocatie Wieringerwerf, Patrijsstraat, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Binnen de planlocatie staan woningen en bijgebouwen, het betreft de gehele straat. De planning is de sloop van alle woningen en bijgebouwen. Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de ruimtelijke procedure is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Voor de ruimtelijke plannen is door bureau Els & Linde B.V. op 30 maart 2018, een quick scan ecologie voor de planlocatie uitgevoerd. Uit de resultaten van de quick scan ecologie is gebleken dat een afdoend onderzoek naar het voorkomen van de huismus (*Passer domesticus*) binnen de planlocatie noodzakelijk is, om de effecten van de ruimtelijke plannen te kunnen bepalen.

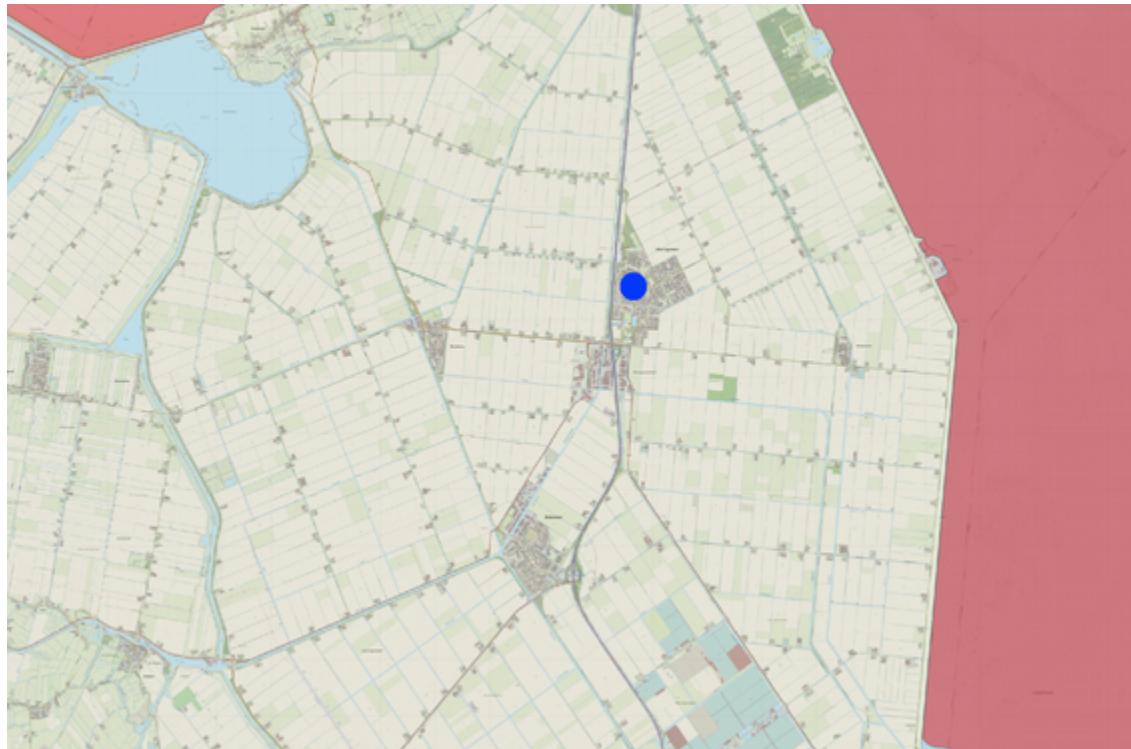
In de voorliggende notitie worden de resultaten van het afdoend onderzoek naar de huismus gepresenteerd. Waarnemingen van andere - minder strikt - beschermde soorten zijn voor zover relevant eveneens genoteerd. Het onderzoek naar beschermde soorten is gestart en afgerond in het voorjaar van 2018. De inventarisaties naar huismussen zijn conform de soortenstandaard Huismus en andere handleidingen voor goede inventarisaties uitgevoerd.

Bij de analyse van de effecten is gelet op de effecten veroorzaakt door de veranderde omgeving en het veranderde gebruik. Daarnaast zijn de effecten bepaald die veroorzaakt worden door de werkzaamheden, die nodig zijn om te komen tot de gewenste werkzaamheden. Daarbij is naast de planlocatie sec. gelet op de directe omgeving en de effecten op soorten in de omgeving.

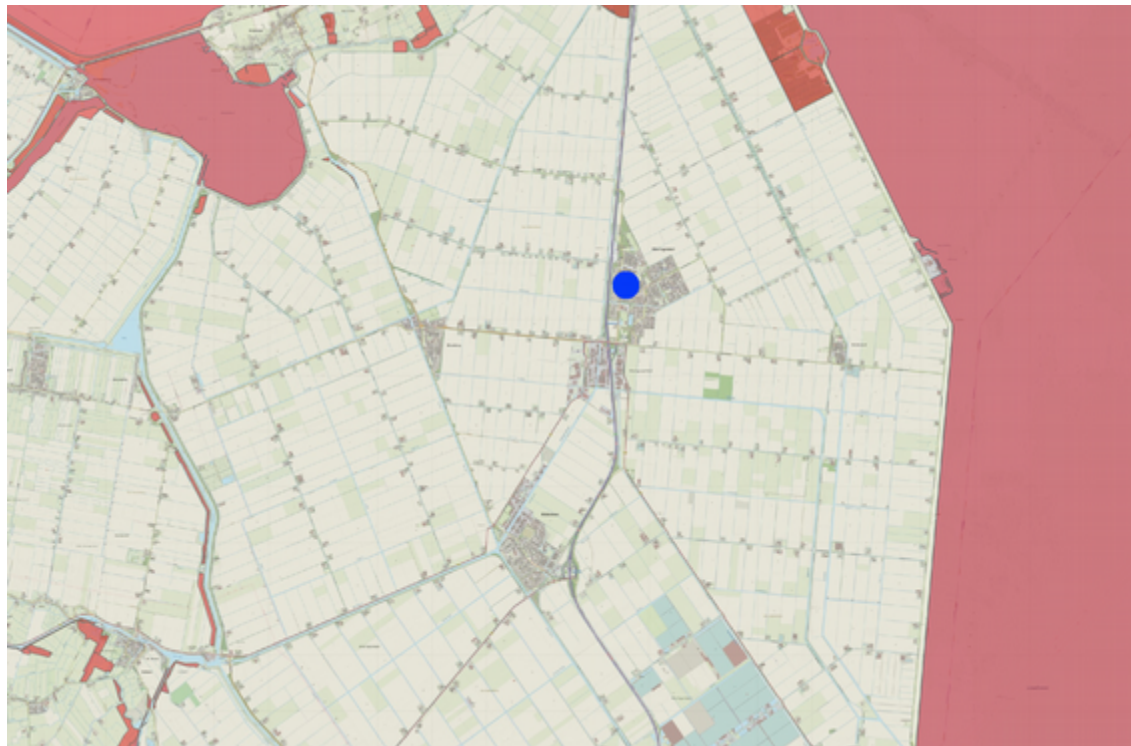
Ligging van het perceel

H02 Planomgeving: locatie, omgeving en beschermde natuurgebieden

Ligging van de Natura 2000-gebieden.

Ligging van de Natuurnetwerk Nederland.

De planlocatie ligt binnen de bebouwde kom van Wieringerwerf. De gebied betreft een woonwijk waarbinnen één straat is onderzocht. De woningen en de bijgebouwen zullen worden gesloopt. De planlocatie ligt op krap 6 kilometer afstand van het beschermde Natura 2000-gebied IJsselmeer. Op ruim 5 kilometer afstand ten noordoosten van de planlocatie, liggen de gebieden die onderdeel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Natura 2000

Via de Natura 2000 zijn gebieden beschermd van internationaal belang. Voor deze gebieden zijn doelstellingen geformuleerd voor het behoud van habitats en planten en dieren. Deze Natura 2000 gebieden zijn ook beschermd tegen invloeden van buiten, zoals stikstofdepositie en grondwaterstromen. Voor functie waardoor de depositie van stikstofverbindingen toeneemt is een berekening noodzakelijk van de effecten. Omdat er sprake van groot onderhoud zal er geen significante wijziging in de emissie verwacht worden. Een berekening van de depositie is niet noodzakelijk. Vanwege de grote afstand tussen Natura 2000 gebieden en het perceel en de aard van de werkzaamheden kan een effect van andere oorzaken, zoals geluid, licht of grondwaterstromen, op voorhand worden uitgesloten.

Natuurnetwerk Nederland

Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het Natuurnetwerk van Nederland. Het Natuurnetwerk Nederland wordt via de ruimtelijke verordening beschermd

H03 Werkwijze: technieken, veldbezoeken & omstandigheden in het veld

Afdoende inventarisatie

Voor de afdoende inventarisatie van beschermde soorten, is het van belang dat deze worden uitgevoerd volgens enkele regels. Het gaat om voldoende inspanning met geschikte technieken, in het optimale seizoen en door gekwalificeerd personeel. De gebruikte methoden en technieken worden aangepast op de situatie en op de te verwachten soorten. Hierbij wordt een afweging gemaakt welke methoden en technieken het meest geschikt c.q. efficiënt zijn. Voor verschillende soorten zijn protocollen verschenen of kan worden teruggevallen op wetenschappelijke literatuur, gericht op het inventariseren van soorten. Daarnaast zijn er voor een beperkte lijst soorten, zogenoemde soortenstandaards verschenen. Voor het inventariseren van beschermde soorten gebruikt Els & Linde de verschillende genoemde bronnen, aangevuld met terrein- en soortkennis van de ecooloog. Belangrijk onderdeel van een afdoend onderzoek is dat de gebruikte techniek op een juiste manier wordt vastgelegd, zodat het onderzoek is te reproduceren.

Inventarisaties naar de huismus

De inventarisatie van de huismus wordt kort na zonsopkomst gestart en geëindigd op het moment dat de aanwezigheid van de huismus en de functies binnen de planlocatie, waren vastgesteld. De weersomstandigheden tijdens de inventarisaties moeten voldoende gunstig zijn een betrouwbaar resultaat. Tijdens de inventarisatie zijn droog en rustig weer, met een minimale temperatuur van ongeveer 5 graden Celsius, van belang.

Veldbezoeken & omstandigheden in het veld

De onderzoeken naar vleermuizen bestaan uit verschillende inventarisaties en worden uitgevoerd in het optimale seizoen. Voor de huismus zijn twee inventarisaties kort na zonsopkomst voldoende als tussen 1 april en 15 mei wordt geïnventariseerd. Wordt er (deels) buiten deze periode gezocht dan zijn vier inventarisaties noodzakelijk.

Tijdens de inventarisaties waren de weersomstandigheden voldoende voor een betrouwbaar resultaat. Wat geschikte weersomstandigheden zijn is beschreven in de soortenstandaard en de verschillende onderzoeksprotocollen.

H04 Waarnemingen: veldgegevens en gegevens uit de literatuur

Waarnemingen van de huismus afkomstig uit bronnen van derden.

Waarnemingen van de huismus in 2018.

Voor het project is eerder een oriënterend onderzoek uitgevoerd (Hemmers 2018). In dat onderzoek is als aannemelijk gesteld dat binnen de bebouwing op het terrein huismussen voorkomen. Om die reden is een aanvullend onderzoek naar deze soorten uitgevoerd.

Bronnenonderzoek

In de omgeving van de Patrijsstraat zijn verschillende waarnemingen uit 2015 en ouder bekend van de huismus (zie kaart). Opvallend is de grote groep dieren – er is sprake van 50 vogels – aan de Professor Granpré Molièrestraat. Dat er geen recentere waarnemingen zijn is ongetwijfeld een waarnemingseffect, ofwel na 2015 is er niet meer ter plekke gekeken.

Inventarisatie huismus – 18 april 2018

Op 18 april 2018 is een ochtendinventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van huismussen in de Patrijsstraat te Wieringerwerf. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar geschikt habitat voor de huismus en zijn de begroeiingen binnen de planlocatie geïnspecteerd op aanwezigheid van de huismus. Aanvullend is gelet op zingende mannetjes en paartjes, die de aanwezigheid van een nestplaats verraden.

Waarnemingen

Tijdens de inventarisatie van de huismus zijn vooral de achtertuinen geïnventreiseerd op broedparen van de huismus. Tijdens de inventarisatie was het 12 °C en was er wat wind. Er is een roepend mannetje ter hoogte van nr 24 in een boom in de achtertuin aangetroffen. In de achtertuin van nr 30 is een roepend mannetje in de dakgoot gezien. Onduidelijk is waar de huismussen broeden (mogelijk is de boom een broedplek), de woning op nummer 30 is ongeschikt voor een broedplek. Naast de huismus zijn houtduif, tortel, merel en kauw aangetroffen in de tuinen.

Inventarisatie huismus – 8 mei 2018

Op 8 mei 2018 is een tweede ochtendinventarisatie uitgevoerd naar het voorkomen van huismussen. Tijdens de inventarisatie is gekeken naar geschikt habitat voor de huismus en zijn de begroeiingen binnen de planlocatie geïnspecteerd op aanwezigheid van de huismus. Aanvullend is gelet op zingende mannetjes en paartjes, die de aanwezigheid van een nestplaats verraden.

Waarnemingen

Tijdens de inventarisatie van de huismus zijn vooral de achtertuinen geïnventreiseerd op broedparen van de huismus. Tijdens de inventarisatie was het 19 °C en windstil. Er is een roepend mannetje ter hoogte van nr 40 in een heg in de achtertuin aangetroffen. Achter nr. 39 is een paartje huismus in een boom in de voortuin aangetroffen. In de tuin van nr. 11 zijn voedselzoekende dieren aangetroffen.

		waarnemingen huismus	
De vogels broeden of in de heg en bomen of in de woningen buiten de Patrijsstraat. In de tabel zijn de waarnemingen samengevat per huisnummer.	18-04-18	24	boom achtertuin
	18-04-18	30	dakgoot achterkant huis
	08-05-18	40	heg achtertuin
	08-05-18	39	boom voortuin
	08-05-18	11	voedselzoekend voortuin

H05 Analyse: effecten op het voorkomen van de huismus

Bij de analyse wordt gelet op de effecten als gevolg van het veranderde gebruik en de veranderde inrichting. Daarnaast wordt gelet op de effecten als gevolg van de werkzaamheden, om de veranderingen te kunnen bereiken. Voor zover plangebieden binnen het Natuurnetwerk, het weidevogelleefgebied, Natura 2000 gebied of andere beschermde natuurgebieden liggen, worden de effecten op deze beschermde natuurgebieden binnen de analyse getoetst. Voor de Natura 2000 gebieden is de externe werking eveneens van belang; de belangrijkste externe effecten worden veroorzaakt door toename van depositie, geluid en licht. Daarnaast kunnen veranderde grondwaterstromen een effect veroorzaken.

Uit de quick scan ecologie van 3 juni 2016 is gebleken dat binnen de planlocatie vaste verblijfplaatsen van de huismus aanwezig kunnen zijn. Door bureau Els & Linde is in het voorjaar van 2017, een afdoend onderzoek naar de huismus binnen de planlocatie uitgevoerd. De analyse van deze notitie beperkt zich tot de effecten op beschermde soorten die tijdens het afdoend onderzoek naar huismus zijn aangetroffen.

Wet natuurbescherming

Momenteel is de natuurbescherming geregeld via twee wetten: de Flora en faunawet voor soortbescherming en de Natuurbeschermingswet 98 voor gebiedsbescherming. Na 1 januari 2017 is de nieuwe Wet natuurbescherming van kracht waarin beide wetten zijn opgenomen (samen met de Boswet). De Wet natuurbescherming kent een afdeling voor soortbescherming en een afdeling voor gebiedsbescherming. Binnen de gebiedsbescherming is de PAS (de programmatische aanpak stikstof) een integraal onderdeel. Binnen de PAS zijn maatregelen opgenomen om de stikstofdepositie te reduceren. Een onderdeel is dat voor alle bronnen een berekening moet worden uitgevoerd van de stikstofdepositie. Dit wordt met het voorgeschreven instrument Aerius berekend. Bij een depositie tussen 0,05 en 1,0 mol stikstof is er een meldingsplicht. Als er minder dan een 0,05 mol wordt veroorzaakt en er nog ontwikkelingsruimte is in het Natura 2000 gebied is er geen melding nodig. Is er geen ontwikkelingsruimte of wordt er een hoge depositie veroorzaakt dan is er vergunningplicht. Met de Aerius kan worden aangetoond dat er geen hoge depositie is.

De soortbescherming binnen de Wet natuurbescherming richt zich op de internationale afspraken, en geeft een uitbreiding van de beschermde soorten door aan de rode lijst (bedreigd en ernstig bedreigd) een beschermd status te koppelen. Binnen de bebouwde kom is de belangrijkste wijziging in de beschermde soorten het vervallen van de bescherming op muurplanten en orchideeën.

Huismus

Tijdens de inventarisaties naar de huismus zijn in de tuinen van verschillende woningen huismussen aangetroffen. Er zijn geen nesten in de woningen of de bijgebouwen aangetroffen. Mogelijk zijn er enkele broedvogels aanwezig in een heg of een boom. Om verstoring te voorkomen dienen de werkzaamheden buiten om de broedperiode – maart tot en met augustus – te starten. Als de boom c.q. de heg niet gespaard kan worden wordt geadviseerd om in de woningen nestplekken voor huismussen te integreren. Voor de huismus is het van belang dat er wintergroene planten aanwezig zijn.

H06 Conclusie, advies en gebruikte bronnen

Voor de planlocatie Wieringerwerf, Patrijsstraat, worden ruimtelijke plannen voorbereid. Binnen de planlocatie staan woningen en bijgebouwen, het betreft de gehele straat. De planning is de sloop van alle woningen en bijgebouwen. Voor de ruimtelijke plannen wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Onderdeel van de ruimtelijke procedure is een onderzoek naar de effecten op beschermde natuurwaarden.

Beschermde soorten

Uit de resultaten van het afdoend onderzoek is gebleken dat binnen de planlocatie geen nesten van de huismus in de gebouwen of bijgebouwen aanwezig zijn. Wel is er een broedpaar in een heg en in een boom.

Als de boom c.q. de heg niet gespaard kan worden wordt geadviseerd om in de woningen nestplekken voor huismussen te integreren. Voor de huismus is het van belang dat er wintergroene planten aanwezig zijn. De boom en de heg moeten dan buiten de broedtijd verwijderd worden en nadat de nieuwbouw gereed is.

Voorafgaande en tijdens de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de aanwezige soorten die vallen onder het zorgbeginsel van de Wet natuurbescherming. Aangetroffen dieren die niet uit zichzelf het werkgebied kunnen verlaten, dienen in veiligheid te worden gebracht en buiten het werkgebied te worden uitgezet, in vergelijkbaar geschikt habitat in de omgeving. Schuil- en overwinteringsplekken zoals bladhopen, hout- en steenstapels e.d. dienen eerst te worden gecontroleerd op overwinterende en of schuilende dieren.

Beschermde gebieden

De werkzaamheden en de veranderde omgeving zullen geen significant effect veroorzaken op de beschermde natuurgebieden.

Noodzakelijke ontheffing c.q. vergunning

Voor de ruimtelijke plannen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk als de boom gekapt wordt of de heg wordt verwijderd.

- Anonymus (2014) Soortenstandaard Huismus *Passer domesticus*, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Anonymus (2016) Beschrijving, functies & belang van habitat elementen van de huismus. St. Witte mus
- Hustings, M.F.H., Kwak, R.G.M., Opdam, P.F.M., Reijnen, M.J.S.M., (1985). Vogelinventarisatie. Achtergronden, Richtlijnen en Verslaglegging. Natuur beheer in Nederland Deel 3
- Jipping, K. (2013) Huismussen in de stad, hoe behoud je dat? Gemeente Amersfoort
- Plas-Haarsma, M. van der (1980) De Huismus. Spectrum.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruiterbeek & P.J. Zomerdijk (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- provincienoordholland.nl
- waarneming.nl